

Rent hav-fondrapport 1/2018 (16.4.2018)

Situationen 31.12.2017	€
Fondens tillgångar	14,6 MEUR
Tillgångar som använts till projekt	12,0 MEUR
Tillgångar som avsatts för pågående projekt	2,6 MEUR

Målet för John Nurminens Stiftelses projekt Ett Rent Östersjön är att förbättra Östersjöns tillstånd med hjälp av konkreta åtgärder, som minskar belastningen på och miljöriskerna för havet.

I stiftelsen arbetar nio personer, varav två på deltid, med projekten Ett Rent Östersjön och stödåtgärderna för dem.

Projektens utveckling

Inom projektet NutriTrade som påbörjades 2015 skapas en frivillig handel med näringsutsläpp för Östersjöområdet, vilket gör det möjligt att genomföra kostnadseffektiva metoder för minskning av utsläpp samt att neutralisera näringsutsläpp i Östersjöområdet. Samtidigt testar man flera lovande pilotåtgärder för att minska näringsbelastningen på Östersjön, bland annat gipsbehandling av åkrar kring Skärgårdshavet, och dessutom åtgärder för att avlägsna näringsämnen som redan hamnat i havet, såsom odling av blåmusslor och vårdfiske. Samtliga pilotprojekt samt genomförandet av plattformen NutriTrade för gräsrotsfinansiering av projekt för att minska näringsbelastningen har framskridit enligt plan. Redan i fyra finländska städer har vattenverken neutraliserat sina årliga fosforutsläpp via plattformen NutriTrade och till plattformen har man fått projekt för tre aktörer som i sina projekt minskar näringsutsläpp i Östersjön. Inom projektet har man även utrett ett mer omfattande utnyttjande av flexibla och kostnadseffektiva mekanismer av de slag som ingår i den frivilliga utsläppshandeln för skyddet av Östersjön.

I 2015 startade stiftelsen Närfiskprojektet, vars syfte är att lyfta näringsämnen från havet genom riktat fiske av karpfiskar till människoföda. Av fångsten tillreds fiskbiffar och andra fiskprodukter. Under 2017 rekryterades ett tjugotal fiskare till projektet, och vårdfisket inleddes i maj. Fiskfångsten uppgick till cirka 160 000 kilo. Storkök serverade fiskbiffar åtminstone i Åboregionen, Esbo samt i Palmias matsalar i Helsingfors. I april 2017 lanserade stiftelsen tillsammans med Kesko en riksomfattande konsumentprodukt av fångsten från vårdfisket, Pirkka Skärgårdsfiskbiffar, som var så framgångsrika att Kesko och stiftelsen lanserade en till produkt i april 2018. Det slutliga målet för projektet är att hela produktionskedjan kommersialiseras så att vårdfisket på havsområdet fungerar på marknadsvillkor i slutet av projektet.

Vid vattenreningsverket i Gattjina, den största staden i Leningradområdet efter S:t Petersburg, och vattenreningsverket i Viborg togs den utrustning för fosforavskiljning från avloppsvattnet som stiftelsen levererat i bruk under 2015–2016. Med dessa åtgärder minskas näringsbelastningen i Finska viken med cirka 50 ton om året, vilket är dubbelt så mycket som utsläppen från avloppsreningsverket i Viksbacka i Helsingfors. Det följande steget för avloppsvattenprojekten i Nordvästra Ryssland är effektivisering av fosforavskiljningen från avloppsvattnet i staden Kingisepp, vilket blir klart i början av 2018. Med detta projekt minskas den fosforbelastning som hamnar i havet med 13 ton om året.

Man har tillsammans med vattenverket i vitryska Vitebsk ingått avtal om att effektivera reningen av den näringsbelastning som kommer ut ur reningsverket så att den överstiger nationella reningskrav och att minska fosforbelastningen som kommer från reningsverket med cirka 50 ton. Den effektiviserade fosforavskiljningen i stadens avloppsreningsverk inleddes i november 2016. År 2017 blev det nödvändigt

att förnya reningsutrustningen och avbryta fosfor sedimenteringen några månader. Sedimenteringen inleddes igen på hösten 2017 och fortsätter ännu under 2018 tills dess att de reningsmål som överenskommit inom projektet har uppnåtts.

Projektet för jättehönsgården i Udarnik i närheten av Viborg slutfördes 2017. För hönsgården har man inom det projekt som finansieras av stiftelsen och BSAP Trust Fund införskaffat ett filtreringssystem för näringshaltigt avrinningsvatten. Ett system för hantering av avrinningsvatten från åkrar installerades under hösten 2015, och ett filtreringssystem för gödselbassängerna togs i bruk i juni 2017.

Stiftelsens styrelse godkände i maj 2016 ett nytt projekt med syfte att hantera fosforutsläppet från en biogasanläggning som håller på att byggas i Lviv i Ukraina. Med hjälp av projektet kan man förhindra att mer än 100 ton fosforbelastning om året hamnar i Östersjön via floden Poltava. Som det ser ut torde projektet förverkligas tidigast 2019, då biogasanläggningen färdigställs.

Anskaffning av medel och uppnående av målen

Mellan 2005 och 2016 har man samlat in sammanlagt cirka 14,6 miljoner euro i fonden för Ett Rent Hav för projektet Ett Rent Östersjön, varav cirka 12 miljoner euro har använts för genomförande av projekten fram till slutet av 2017. Fondens resterande tillgångar, 2,6 miljoner euro, har avsatts för pågående projekt.

Fram till 2016 har projekt startats på totalt 25 platser, varav 18 har slutförts. Tack vare projekten har den årliga fosforbelastningen på Östersjön minskat med totalt mer än 2 100 ton. Dessutom har John Nurminens Stiftelse medverkat genom att erbjuda teknisk expertis vid gödsel fabriken i Kingisepp och avloppsreningsverket i Warszawa och därigenom bidragit till en minskning av fosforutsläppen med flera tusentals ton. Med de projekt som nu pågår minskar de årliga fosforutsläppen i Östersjön med flera hundra ton och dessutom bidrar man till att skapa nya och effektiva metoder för att minska näringsämnen, också sådana som lämpar sig i Finland.

Framtida rapportering

Med denna rapport följer vi upp genomförandet av de projekt som inletts före år 2016. Vårt arbete för Östersjön fortsätter som tidigare och i fortsättningen finns information om alla våra projekt på adressen <https://www.johnnurmisenasaatio.fi/sv/projekten-ett-rent-ostersjon/> och i vårt nyhetsbrev <https://www.johnnurmisenasaatio.fi/sv/projekten-ett-rent-ostersjon/nyhetsbrevarkiv/>.

Dessutom rapporterar vi regelbundet om vår verksamhet till våra understödjare och samarbetsparter. Stiftelsens bokslut finns i årsredovisningen <https://www.johnnurmisenasaatio.fi/sv/om-oss/arsredovisningar/>.

Annamari Arrakoski-Engardt
Ombud
John Nurminens Stiftelse